

Sprawozdanie

Kierownictwa Uzupełniającej szkoły przemysłowej
z językiem wykładowym polskim

w Orłowej

== za rok szkolny 1911/12. ==

Nakładem Uzupeł. szkoły przemysłowej polskiej w Orłowej.

Spółkowa kasa

oszczędności i pożyczek w Orłowej, spółka zarejestrowana z nieograniczoną poręką w domu p. Firli na „Obrokach“

przyjmuje wkładki oszczędności, poczynawszy od 1 K i płaci od nich $4\frac{1}{4}\%$; **wydaje** skarbonki blaszane dla oszczędzania drobnych kwot w domu; wydaje książeczki wkładowe jako nagrody dzieciom za naukę lub na podarunki przy chrzcie, imieninach i t. p. okolicznościach.

Podatek rentowy od wkładek opłaca Kasa z własnych fundusów.

Udziela członkom pożyczek na skrypta dłużne, papiery wartościowe i hipotekę na lat 4.

P. T. kupcom i rzemieślnikom udziela Kasa kredytu na rachunek bieżący według umowy.

Ogólny obrót kasowy K 250,000.

Prowadzenie Kasy podlega ścisłej kontroli Rady nadzorczej i doraźnej rewizji Związku Spółek rolniczych w Cieszynie. Za majątek Kasy odpowiada Zarząd, Rada nadzor. i wszyscy członkowie całym swoim majątkiem solidarnie.

Ci, którzy dają wkładki nie muszą być członkami kasy.

Obywatele Polacy! Nieście swój grosz zaoszczędzony do swoich, bo tylko w tym razie będziemy w stanie dopomóc także swoim!

Przedsiębiorstwo budowlane

B. M. Sieg w Orłowej

poleca się Sz. P. T. Publiczności w wykonaniu planów wszelkiego rodzaju budowl, w wykonaniu robót budowlanych, w przyjmowaniu nadzoru i kierownictwa budowy, udziela wszelkiej porady i informacyi w **sprawach budowlanych**, oraz wykonuje wszelkie czynności w zakres budownictwa wchodzące **po cenach najniższych**.

Wiosna i lato 1912!

Najnowszy krój angielski. Ubrania marynarkowe, żakietowe, salonowe, zarzutki wiosenne, kamizelki jedwabne i letnie białe, ubrania sportowe i płaszcze do podróży, wykonuje wzorowo i szybko Pracownia krawiecka

Jana Santariusza w Orłowej

na Obrokach l. 411.

Dla Pp. studentów znaczny rabat!

Nowo utworzona

Pierwsza orłowska fabryka likierów, rumu i wódek Adama Kajfo-
sza w Orłowej (Dom własny).

zawiadamia P. T. Kupców gospodzkich, właścicieli hotelów i Szanowną P. T. Publiczność, iż wyrabia we własnym zarządzie pod kierunkiem sił fachowo wykwalifikowanych według nowoczesnych urządzeń technicznych i higienicznych znakomite likiery, rozolisy, rumy i wódki polskie różnego rodzaju.

Specjalność firmy: Robotniczy likier „Proletaryusz“ prawnie chroniony.

Żądajcie wszędzie u p. kupców i gospodzkich wyrobów tej firmy!

Wspierajcie swojski przemysł!

Franciszek Warchał

majster szewski,

„przy cegielni“ w Orłowej.

Wykonuje wszelkie roboty, wchodzące w zakres szewstwa, według zamówienia jak najstaranniej.

Reperatury wykonuje się, według możliwości jak najlepiej i najprędzej. Ceny umiarkowane.

Towar doborowy. —

Ceny umiarkowane.

Albin Chamrad

Magazyn towarów bławatnych i konfekcyi dziecięcej

Orłowa, pod „Kometą“ naprzeciw szpitala.

poleca na każdą porę roku: Nowości na suknie damskie, wełny, jedwabie, flanele, barchany, płótna, batysty, kretony i t. p.

Wszelkie przybory do krawieczyzny, haftowania i wyszywania — odbite wzory monogramów i kwiatów.

Męska i damska bielizna w wielkim wyborze, laski, kołnierze, krawatki i wszelkiego rodzaju galanterya.

Jedyny w Orłowej magazyn kapeluszy damskich i bogaty wybór ozdób do ubierania kapeluszy.

Skład firanek, kap na łóżka, chodników i dywanów.

Arnold Feder

blacharz w Orłowej, przyjmuje wszelkie prace narzędziowe i budowlane.

Specjalność — wanny wszelkiego rodzaju. Ceny niskie.

Zakład artystyczno ślusarski

Józefa Schwedy w Orłowej (w domu p. Kotuszyńskiego).

wykonuje wszelkie roboty w zakres ślusarstwa ozdobnego i budowlanego wchodzące.

Specyalność: urządzenie studzien pompowych, ogrodzeń żelaznych i naprawa rowerów.

Jan Bolek

pracownia obuwia w Orłowej

ma skaldzie gotowe obuwie własnego wyrobu dla panów, pań i dzieci w najlepszym wykonaniu, przyjmuje również zamówienia według miary i wykonuje takowe szybko, mocno i tanio.

Karol Wałowcy

kaflarz w Orłowej, powyżej klasztoru

wykonuje wszelkie prace w zakres tego rodzaju wchodzące jakoto: stawianie pieców kaflowych, figury do upiększenia ogrodów i t. p.

Wykonanie staranne. Ceny umiarkowane.

Pięknie i gustownie skrojone ubranie

przyjemnie się nosi. Jeżeli pracownia krawiecka **Władysława Pilcha w Orłowej l. 330**, oprócz tych zalet — ręczy za dobroć materyału, trwałość i dobre wykończenie, to Szan. P. T. Publiczność może ze spokojem oddać tej firmie swoje ubranie do wykonania.

Ważne dla Pań i Panów

Emil Siegel, fryzyer w Orłowej (Śląsk austr.);

poleca swoje wyroby jakoto: podkładki do włosów, peruki — warkocz i t. p. wyroby z włosów.

Bogaty wybór z mydeł toaletowych, perfum, grzebieni, szczotek do zębów i włosów.

Wielka sprzedaż lalek.

Pracownia stolarska

Piotra Pielu w Orłowej, w domu p. Nowaka l. 311

wykonuje wszelkie roboty budowlane, meblowe i wszystkie inne w zakres stolarstwa wchodzące.

Specyalność portale i urządzenia sklepowe.

Wykończenie staranne.

Ceny możliwie niskie.

Sprawozdanie

Kierownictwa Uzupełniającej szkoły przemysłowej
z językiem wykładowym polskim

w Orłowej

== za rok szkolny 1911/12. ==

Nakładem Uzupeł. szkoły przemysłowej polskiej w Orłowej.

Drukarnia J. Suchanka i Ski we Frysztacie.

Cz. II 333/ 1111-1112

Cz 1999

253/111

3,00

I

Objaśnienie § 59 ustęp 2 ustawy przemysłowej. (z ustawy 25. lutego 1902 nr. 49 dz. u. p.).

Wedle wyraźnych postanowień paragrafu 59, stęp 2 Ustawy przemysłowej nie wolno przemysłowcom zbierać zamówień u osób prywatnych, zamieszkałych poza siedzibą ich przedsiębiorstwa.

Nie wolno zatem np. krawcowi z Bogumina przybyć do Orłowej celem zbierania zamówień pośród tutejszej ludności prywatnej. Mógłby on zbierać zamówienia tylko u kupców, trudniących się handlem odzieży lub u krawców. Krawiec z Bogumina mógłby tylko wtedy przybyć w celu przyjęcia zamówienia do Orłowej, gdyby go któryś z orłowskich obywateli zaważwał wyraźnie i to pisemnie i w tem zaważwaniu podał ściśle na jakim rodzaju wyrobu lub towaru mu zależy.

Paragraf 59 ma na celu ochronę drobnych rękodzielników przed niezdrową konkurencją. Widzimy atoli ze smutkiem, że pewne firmy łamią solidarność zawodową i znajdują łatwe sposoby do obejścia ustawy. Wysyłają oni mianowicie przed każdym sezonem do naszych miejscowości całe masy wydrukowanych listów z prośbą o podpisanie załączonego ofrankowanego zaproszenia i o wrzucenie go do skrzynki pocztowej. W ten sposób obce firmy, zwłaszcza krawieckie, ułatwiają lekkomyślnym osobom u nas zamieszkałym wzywanie do siebie zastępców firm obcych. Postępowanie takie jest nie tylko dla polskich robotników bardzo szkodliwem, bo odbiera im jedynych odbiorców, ale też jest częstokroć krzywdzącem dla naszej publiczności, bo zdarza się, że firmy obce, które obchodzą tak wykrętnie ustawę, nie grzeszą wcale rzetelnością i zalewają odbiorców wysortowanemi towarami starej mody.

Nie dziwota też, że rękodzielnicy nasi żądają zmiany § 59 w tym kierunku, aby obchodzenie ustawy stało się niemożliwem.

II.

Co jest podstawą dobrobytu rękodzielnika?

Rękodzielnikowi będzie się dobrze powodziło jeżeli przejdzie do brą szkołę!

Przed wyborem rzemiosła dla dorastającego chłopca powinni się rodzice zastanowić, czy tenże okazuje zdolności wrodzone do rzemiosła wogóle i to, do którego rzemiosła. Najlepiej jest oddać chłopca najpierw na 4 tygodniową próbę do tego rzemiosła, do którego okazuje on najwięcej zdolności i ochoty i dopiero po upływie czasu próby zdecydować o wyborze stanu.

Niechaj majstrowie nie przyjmują do rzemiosła nieuków, opieszłych i niechętnych, lecz wybierać należy zdolnych, pilnych i chętnych chłopców. Rzemiosło dzisiejsze nie może być przytuliskiem dla głupców i leniuchów, lecz powinno być środkiem do żoźnej pracy.

Przez cały czas nauki powinni rodzice i majster wdrażać ucznia bezustanku do pilności, pracowitości, do dobrych obyczajów i do spełniania obowiązków religijnych. Majster powinien bezustanku przykład dawać do wyuczania ucznia rzemiosła, uczeń zaś ma być majstrowi posłusznym i szanować go. Majster i rodzice powinni ucznia zniewalać do regularnego uczęszczania do Uzupełniającej szkoły przemysłowej.

Po ukończeniu terminu i zdania egzaminu czeladniczego dobrą jest dla czeladnika wędrówka chociażby i za granicę dla wszechstronnego poznania swego rzemiosła.

Powinien też czeladnik, szukać sposobności do uczęszczania na kursa zawodowe. Gdy wreszcie otworzy rzemiosło na własną rękę, powinien dalej kształcić się, czytając pisma zawodowe i postępując z postępem czasu.

III.

Kronika szkoły.

Nawiązując część kronikarską niniejszego sprawozdania ze sprawozdaniem z r. 1910/11 przypominamy, iż na zakończenie roku szkolnego 1910/11 urządzono w dniach 7 i 8 maja publiczną wystawę szkolną w sali gimnastycznej tutejszego gimnazjum polskiego. Wystawa ta była bardzo licznie zwiedzana i zyskała uznanie publiczności a uczniów zachęciła do dalszej wytrwałej pracy. Na wystawie tej wystawiła po raz pierwszy oprócz prac teoretycznych i rysunkowych także i rękodzielnicze prace zawodowe uczniów i uczenic. Wieczorem dnia tegoż ogłoszono w sali „na poczcie“ odczyt o dzielnym szewcu polskim Kilińskim a młodzież szkolna odegrała przedstawienie teatralne, podczas którego wybiła

się na plan pierwszy sztuka z życia rzemieślniczego p. t. „Bankructwo partacza“. Dochód z tego przedstawienia umożliwił urządzenie dwudniowej wycieczki (w dniach 15 i 16 maja) uczniów i uczenic II. klasy do Krakowa i do Wieliczki. Wycieczka ta przyniosła młodzieży naszej bardzo wiele cennych wrażeń. Zwiedzono historyczne pamiątki, muzea, kilka przedsiębiorstw przemysłowych i słynne na cały świat kopalnie soli we Wieliczce. Była też młodzież na przedstawieniu teatralnem w teatrze miejskim w Krakowie. Wycieczka ta tak spodobała się młodzieży, że w tydzień później urządzono drugą jeszcze wycieczkę na Czantoryę, w celu poznania gór naszych.

Zapisy na rok 1911/12 wypadły nadspodziewanie pomyślnie, zapisało się bowiem 99 uczniów i uczenic.

Z powodu przepełnienia klasy I-szej podzielono tę klasę na 2 oddziały t. j. I a i I b.

W myśl zeszłorocznych projektów otwarto kurs kroju damskiego. Na kurs ten uczęszczało 23 uczenic szkoły. Nauka odbywała się dwa razy w tygodniu po 2 godziny, od godz. 6 do 8 wieczorem. Na kursie tym uczono kroju bielizny damskiej, męskiej i dziecinnej, kroju sukien i okryć damskich, estetyki kroju damskiego i kompozycji łatwych ozdób sukien i bielizny. Jako pracę domową sporządzały uczennice części bielizny i garderoby wedle wyrysowanych wzorów i prace te zostaną wystawione na tegorocznej wystawie.

Koszta prowadzenia tego kursu pokrywało Koło Pań T. S. L. w Krakowie. Jeżeli zważymy, że równocześnie założyło Koło Pań szkołę gospodarstwa domowego w Orłowej, to widzimy, że pomoc, której Krakowskie Koło Pań użycza młodocianym Polkom na Śląsku dla ich zawodowego wykształcenia, jest nadzwyczaj ofiarną. Żeńska młodzież nasza powinna też korzystać ze sposobności i zapisywać się licznie na kurs kroju i do szkoły gospodarstwa domowego.

W ciągu roku szkolnego utraciliśmy Wielce Czcigodnego Wł. Pana Inspektora szkół uzup. przemysłowych polskich na Śląsku, Lucyana Bäckera, który zrezygnował z tego urzędu, zostawszy zamianowanym dyrektorem szkoły przemysłów budowlanych w Jarosławiu. W-ny Pan Inspektor pożegnał szkołę serdecznem pismem, załączając wyrazy uznania dla rzetelnej pracy grona nauczycielskiego i życzenia dalszej owocnej pracy. W Panu Inspektorze Bäckrze utraciliśmy w szkole nadzwyczaj życzliwego Ojca i Opiekuna a szkolnictwo uzupełniające przemysłowe polskie zasłużonego orędownika. Cześć Ci Czcigodny Panie i Szczęść Boże w dalszej pracy!

W „Ognisku młodzieży przemysłowej“ szły zabawy starym torem. Młodzież zbiera się każdej niedzieli od godz. 3-ej do godz.

6-iej wieczorem w gmachu gimnazjum na zabawy. Kierownictwo „Ogniska“ przygotowuje na każdy raz jakiś odczyt; wypożycza się młodzieży każdym razem książki do czytania, młodzież gra w szachy, domino lub zabawia się swobodnie w izbie lub na polu, wreszcie ćwiczy się w śpiewie. W ślizgawce brało udział 60 uczestników „Ogniska“.

Lecz i w „Ognisku“ mamy pewien postęp do zaznaczenia. Zaprowadzono bowiem w „Ognisku“ naukę gry na skrzypcach w celu wyszkolenia orkiestry „Ogniska“, wprowadzono w szeregi „Ogniska“ ćwiczenia gimnastyczne i zabawy w sali gimnastycznej.

Żywy ruch panował w kółku amatorskiem „Ogniska“. Dzięki gorliwości amatorów odegrano pod reżyserią nauczyciela p. Kotasa 3 przedstawienia teatralne (2 w Orłowej, 1 w Łazach). Na wymienienie zasługują sztuki: „Takich więcej“, Wdowiszewskiego, komedia z życia rzemieślniczego i „Iste roki“ Dr Farnika. Na pierwszym przedstawieniu wygłosił kierownik szkoły odczyt o stanowisku kobiety w przemyśle, na drugich dwu przedstawieniach zaznajomiono publiczność z celami „Ogniska“.

Na maj przygotowuje młodzież naszej szkoły wieczorek.

Czysty zysk z przedstawień przeznacza się na wycieczkę naukową młodzieży, którą zamierzamy urządzić dnia 26 i 27 maja do Krakowa i Wieliczki.

Wspomnieć należy o uroczystości „Opłatka“ urządzanej w „Ognisku“ dnia 26 grudnia 1911.

Kierownictwo „Ogniska“ składa niniejszem podziękowanie W-nej Pani prof. Haydukiewiczowej za pomoc, której udzieliła przy prowadzeniu „Ogniska“.

Grono nauczycielskie odbyło w ciągu roku szkolnego 11 konferencyi nauczycielskich. Jako plon obrad konferencyi mamy do zanotowania ustalenie planów szczegółowych dla wszystkich klas i przedmiotów. Praca ta przyczyniła się wielce do podniesienia poziomu nauczania. Nauczyciel geometrii przeprowadził lekcję praktyczną z tego przedmiotu w kl. I. b w obecności nauczycieli szkoły. Po lekcji odbyła się konferencja, na której omawiano sposób nauczania w szkole uzup. przem.

Wydział szkolny znalazł się wskutek nagłego przyrostu liczby uczniów w bardzo trudnem położeniu finansowem, gdyż z liczbą uczniów wzrosły wydatki na przybory rysunkowe, na materyały i na środki naukowe. Z hojną i bardzo wydatną pomocą pośpieszyła Wydziałowi szkolnemu „Macierz Szkolna“, dając przez to dowód wielkiej życzliwości dla spraw szkolnictwa rękodzielniczego i dla rzemieślników, zwłaszcza jeżeli zważymy krytyczne położenie „Macierzy“.

Wydział szkolny wyposażył szkołę w ciągu roku całym szeregiem środków naukowych, książek, przyborów, wzorów i modeli

tak, że szkoła nasza należy pod tym względem do szkół bardzo dobrze zaopatrzonych.

Młodzież szkolna odczuła przychyłność „Macierzy szkolnej“ i zarządziła składki dobrowolne pomiędzy sobą na listy i do puszek na zebraniach. Do Zarządu głównego Macierzy odesłano 70 K 5 h.

Rzemieślnicy i przemysłowcy orłowski odnosili się do szkoły bardzo przychylnie i popierali szkołę i dali tego najlepszy dowód, składając chętnie swe podpisy na petycji do Wydziału gminnego o przyjęcie jej na etat gminny.

IV.

Wydział szkolny.

Nadzór i ekonomiczny zarząd szkoły powierzony jest Wydziałowi szkolnemu, w którego skład wchodzi Panowie:

1. Jan Jarosz, dyrektor gimnazjum realnego w Orłowej, delegat c. k. Rządu krajowego Śląska i Zarządu głównego „Macierzy szkolnej“ w Cieszynie, przewodniczący Wydziału szkolnego.
2. Edward Nowak, inżynier, delegat Wydziału krajowego Śląska, zastępca przewodniczącego.
3. Jan Sikora, nauczyciel, delegat „Towarzystwa pomocy naukowej“ w Orłowej, skarbnik.
4. Józef Haydukiewicz, profesor, delegat „Towarzystwa Szkoły Ludowej“ w Krakowie, zastępca skarbnika.
5. Władysław Wójcik, kierownik szkoły, sekretarz.
6. Józef Piasecki, profesor, delegat Zarządu głównego „Macierzy Szkolnej“ w Cieszynie, zastępca sekretarza.
7. Każdorazowy Burmistrz miasteczka Orłowej, obecnie W. Pan Frič, inspektor górniczy.
8. Józef Nowak, księgarz, delegat Izby handlowo-przemysłowej w Opawie.
9. Karol Möhwald, mistrz szewski, delegat Stowarzyszenia przemysłowego dla przem. mieszanych w Karwinie.
10. Franciszek Warchał, mistrz szewski, delegat „Koła Macierzy Szkolnej“ w Orłowej.

Jako zastępca delegata cechu mianowanym został p. Paweł Kożusznik, mistrz krawiecki.

V. Skład grona nauczycielskiego w r. 1911/12.

L. p.	Imię i nazwisko, oraz, charakter służbowy sił nauczycielskich:	Uczył przedmiotu:	Liczba godzin tygod.
1	WŁADYSŁAW WÓJCIK, nauczyciel szkoły ludowej w Orłowej, nauczyciel przedm. komercyjnych, kierownik Uzup. szkoły przemysł.	Geometrii i nauki o rzutach. oraz rysunków geometrycznych i rzutowych w klasie I. Stylistyki handlowo-przemysłowej i ustawoznawstwa w klasie II. Prowadzenie zabaw i „Ogniska”.	2 1 2
2	TADEUSZ GOLACHOWSKI, nauczyciel ludowy w Rychwałdzie, nauczyciel egzaminowany rysunków przemysłowych, posiada ponadto egzamin wydziałowy z grupy technicznej.	Rysunków zawodowych w klasie II. Nauki kroju damskiego w klasie I. i II.	4 4
3	STANISŁAW PALUCH, nauczyciel ludowy w Orłowej, egzaminowany nauczyciel przedmiotów komercyjnych.	Rysunków wolnorecznych w klasie I. a i I. b Rachunków przemysłowych i knpieckich, oraz buchalterii w klasie II. Czytania i pisanie w klasie I. a	3 3 2
4	KAROL SIWY, nauczyciel ludowy w Orłowej.	Języka niemieckiego w kl. I. Śpiewu (Ognisko młodzieży). Gry na skrzypcach (Ognisko młodzieży).	2 1 2
5	FRANCISZEK KOTAS, nauczyciel ludowy w Orłowej.	Rachunków w klasie I. a Niemieckiego w kl. II. Stylistyki handlowo - przemysłowej I. b	2 2 2
6	PAWEŁ PSZCZÓŁKA, nauczyciel ludowy w Orłowej.	Niemieckiego w klasie I. a Rachunków przemysłowych w klasie I. b	2 2

VI. Rozdział przedmiotów i godzin szkolnych.

L. b.	P r z e d m i o t :	Liczba godz. tygodn.			Razem.
		Kl. I. a	Kl. I. b	Kl. II.	
1.	Czytanie i pisanie	2			2
2.	Rachunki przemysłowe i kupieckie	2	2	2	6
3.	Buchalterya (prowadzenie ksiąg przemysłowych i handlowych) .			1	1
4.	Geometrya i nauka o rzutach. .	1	1		2
5.	Rysunki geometryczne i rzutowe		2		2
6.	Rysunki odręczne	2	1		3
7.	Rysunki zawodowe dla uczniów .			4	4
8.	Nauka kroju damskiego			4	4
9.	Stylistyka handlowo-przemysłowa i ustawy przemysłowe		2	1	3
10.	Język niemiecki	2	2	2	6
	Razem . . .	19	10	14	33

Na rok 1912/13 projektowane jest wprowadzenie nauki motoroznawstwa i rysunków maszynowych jakoteż modelowania.

VII. Statystyka uczniów i uczenie.

	Klasa I. a	Klasa I. b	Klasa II.	Razem
A) Stan liczebny.				
Uczniów z końcem roku	16	30	22	68
Uczenie „ „	—	15	8	23
Razem	16	45	30	91
B) klasyfikacya.				
Postęp celujący otrzymało	3	16	21	40
„ chwalebny „	5	18	4	27
„ zadawalający „	6	6	4	16
„ dostateczny „	1	2	1	4
„ niedostateczny otrzymało . .	0	1	—	1
Nie klasyfikowano	1	2	—	3
Razem	16	45	30	91

	Klasa I. a	Klasa I. b	Klasa II.	Razem
C) Wyznanie.				
Katolickie	15	24	11	50
Ewangelickie	1	19	18	38
Mojżeszowe	—	2	1	3
Razem.	16	45	30	91
D) Zawody.				
Cieśle		1		1
Elektro-technicy			2	2
Introligatorzy i introligatorki			2	2
Kaflarze		2		2
Kominiarze		2		2
Kowale	1	4		5
Krawcy	2	1		3
Krawczyńnię		9	8	17
Laboranci		1		1
Lakiernicy i pokostnicy		1	1	2
Malarze pokojowi	1		1	2
Palacze i maszyniści		1		1
Praktykanci handlowi (praktykantki)		1	2	3
Rzeźnicy	1			1
Ślusarze		4	4	8
Stolarze	2	1	1	4
Szewcy	9	2	2	13
Tapicerzy		1		1
Tokarze		1		1
Inni (inne) (w tem górników 14)		13	7	20
Razem.	16	45	29	91
E) Procentowe zestawienie frekwencji.				
Październik	85·4	92·3	94·6	90·7
Listopad	83·6	91·2	88·0	87·6
Grudzień	69·2	85·0	94·6	82·9
Styczeń	75·0	83·3	95·4	84·6
Luty	82·9	82·9	92·0	85·9
Marzec	79·3	86·5	96·5	87·4
Kwiecień	67·3	77·5	99·0	81·2
Razem.	77·5	86·4	94·3	86·0

VIII. Klasyfikacya uczniów i uczenic.

Klasa I. a.

(Zapisanych z końcem roku uczniów 16.)

Postęp celujący otrzymali:

1. Byrski Ignacy,
2. Janik Władysław,
3. Kuflowski Piotr,

Postęp chwalebny:

1. Hołota Ludwik,
2. Przysiał Franciszek,
3. Przysiał Jan,
4. Matuszyk Julian,
5. Szarowski Gustaw,

Postęp zadowalający:

1. Dudzik Józef,
2. Kobyłczyk Józef,
3. Zieliński Dawid,
4. Zieliński Franciszek,
5. Bartnicki Edward,
6. Kaifosz Piotr,

Postęp dostateczny 1.

Postęp niedostateczny 0.

Nieklasyfikowanych 1.

Klasa I. b.

(Zapisanych z końcem roku 45).

Postęp celujący otrzymali:

1. Marya Ciejakówna,
2. Albertyna Cuberkówna,

3. Alojza Janczarówna,
4. Hermina Janeczkówna, (uczęszczała tylko na kursa rysunkowe),
5. Emilia Kocurówna,
6. Anna Murgasówna,
8. Tekla Nowakówna,
9. Zofia Santariusówna,
10. Aniela Wratna,
11. Edward Duda,
12. Franciszek Dudek,
13. Juliusz Kasper,
14. Rudolf Liczman,
15. Józef Polak,
16. Józef Wróblík,

Postęp chwalebny:

1. Emilia Ostruszkówna,
2. Ludwika Patlówna,
3. Stefania Pytlikówna,
(uczęszczała tylko na rysunki zawodowe)
4. Anna Szynderówna,
5. Józef Brenner,
6. Izydór Gawlas,
7. Karol Goszyk,
8. Franciszek Kempny,
9. Aloizy Kozubek,
10. Jan Kuczaty,
11. Jan Lasota,
12. Rudolf Murys,
13. Emil Nowak,
14. Gustaw Pastuszek,
15. Jan Rokowski,
16. Adolf Smolarz,
17. Wojciech Stańczyk,
18. Michał Tempiański.

Postęp zadowalający:

1. Euzebiusz Gnojek,
2. Henryk Hrabiec,
3. Wiktor Patla,
4. Franciszek Pulcer,

5. Ernest Sławiński,
6. Emanuel Szarowski,

Postęp dostateczny 2.

Postęp niedostateczny: 1.

Nieklasyfikowano 2.

Klasa II.

(Zapisanych z końcem roku 30.)

Postęp celujący otrzymali:

1. Grimmówna Marya,
2. Kożusznikówna Fryderyka,
3. Kubicówna Magdalena,
4. Pyrchalówna Anna,
5. Rozbrojówna Magdalena,
6. Santariusówna Zofia,
7. Folwarczny Jan,
8. Golik Andrzej,
9. Nawalany Józef,
10. Sarganek Józef,
11. Węglorz Adolf,
12. Zientek Rudolf,
13. Biłko Rudolf,
14. Kantor Emil,
15. Kotas Rudolf,
16. Buchta Robert,
17. Pyrchala Emil,
18. Sarganek Franciszek,
19. Tłotka Józef,
20. Warchał Franciszek,
21. Kotasówna Karolina,

Uczęszczali tylko na
rysunki zawodowe

Postęp chwalebny:

1. Gładzisz August,
2. Hauser Emanuel,
3. Szymik Jan,
4. Węglorz Józef,

Postęp zadowalający:

1. Suchodolską Józefa,
 2. Bartnicki Maksymilian,
 3. Grędziok Emil,
 4. Bałys Botwid,
- (uczęszczał tylko na rysunki zawodowe)

Postęp dostateczny 1.

ZBIORY
S. ZAHRADNIKA

IX. Zestawienie kosztów utrzymania szkoły i pokrycia za rok kalendarzowy 1911.

	Dochód			Rozchód	
	K	h		K	h
1. Wpisowe uczniów i uczennic . . .	91	—	1. Kierownictwo szkoły i remunera-		
2. Subwencya „Macierzy szkolnej			cya nauczycieli	2178	60
w Cieszynie	1497	92	2. Środki naukowe	304	84
3. » c. k. Rządu kraj. Śląska	800	—	3. Przybory rysunkowe i materiały	1282	61
4. » Wydziału » »	700	—	4. Wydatki kancelaryjne	85	73
5. » Koła „Macierzy szk.“			5. Obsługa	37	—
w Orłowej	200	—	6. Oświetlenie	45	48
6. » Towarz. Szkoły Lud.			7. Nagrody	60	—
w Krakowie	200	—	8. Urządzenie	260	34
7. » Tow. Pomocy Nauk.			9. Inne (zwrot pożyczki i t. p.) . .	103	70
w Orłowej	171	—			
8. » Koło Pań T. S. L.					
w Krakowie	144	—			
9. » Wydz. gmin. w Orłowej	100	—			
10. » Stow. przem. dla przem.					
miesz. w Karwinej	50	—			
11. Rabaty uzyskane	5	73			
12. Inne (wyst. zwroty zadatków i t. p.)	398	64			
	4358	29		4358	29

X.

Obwieszczenie.

Zapisy do polskiej Uzupełniającej szkoły przemysłowej w Orłowej na rok szkolny 1912/13 odbędą się w sobotę, w niedzielę i w poniedziałek dnia 28, 29 i 30 września 1912 r. a mianowicie w sobotę i w poniedziałek w czasie od 6 godz. do godz. 8 wieczorem, zaś w niedzielę od godz. 3 po południu do godz. 8 wieczorem w gmachu polskiej szkoły ludowej (wchód od świątyni izraelickiej).

W miarę miejsc wolnych mogą być przyjęci także uczniowie i uczennice nadzwyczajni i mogą zapisać się na wszystkie przedmioty lub tylko na niektóre z nich n. p. buhalterję, rysunki zawodowe, na kurs kroju damskiego, stylistykę handlowo przemysłową, motoroznawstwo i rysunki maszynowe i t. p.

Polscy uczniowie i uczennice powinni (c) uczęszczać do polskiej szkoły!

**Kierownictwo polsk. Uzupełniającej szkoły przemysłowej w Orłowej
(Śląsk cieszyński):**

WŁADYSŁAW, WÓJCIK,
kierownik.

W^o Orłowej, dnia 30. kwietnia 1912.

Pracownia krawiecka,

Rudolfa Welschara w Orłowej

w Orłowej, poleca się Szan. Publiczności do wykonania eleganckich trwałych ubrań męskich wszelkiego rodzaju.

Modny, gustowny krój zawsze według najnowszych żurnali angielskich.

Wzorowa obsługa. Ceny umiarkowane.

Piotr Pietrzyk

malarz pokojowy i artystyczno-dekoracyjny w Orłowej l. 667 podejmuje się wszelkich robót malarskich jakoto: malowania pokoi, kościołów, kurtyn i dekoracji teatralnych, obrazów olejnych świec-
kich i religijnych po cenach nader przystępnych.

Pierwszy dom towarowy i pracownia krawiecka

A. SCHNEIDER

w Orłowej w domu własnym

poleca i ma na składzie ubiory gotowe dla panów i chłopców, kapelusze, bieliznę, krawatki i t. p.

Ubiory według miary na zamówienia wykonuje się najstaranniej i po cenach umiarkowanych.

Kto chce

mieć piękną i doskonałą podobiznę (fotografię), portret naturalnej wielkości mat lub kolorowy niech zwiedzi moją pracownię, urządzoną według najnowszych ulepszeń technicznych w nowo wybudowanym własnym domu, naprzeciw czeskiej szkoły wydziałowej.

W; mojem obszernem atelier wykonuję zdjęcia grupowe, wesełne, towarzyskie i t. p.

Podejmuję się wykonywania zdjęć na wycieczkach i majówkach pochodach uroczystych i pogrzebach, zebraniach i t. p.

Robota pierwszorzędną. Wykończenie artystyczne. Ceny przystępne.

Dziękuję za dotychczasowe poparcie i polecam się nadal Szanownej P. T. Publiczności

z poważaniem

Franciszek Deutscher.

Natan Better

Kupiec w Orłowej we własnym domu przy ulicy Głównej, poleca swój wielki skład towarów korzennych, delikatesów, owoców południowych, codziennie palonej świeżo kawy, herbaty rosyjskiej i angielskiej, likierów polskich Baczewskiego ze Lwowa, Jamajka-Rumu, francuskiego koniaku, wina węgierskiego i austriackiego, Champan, Malaga, Madeira, Chery i Lacrima-Christi, Krakowskich wędlin, Praskiej szynki, Piwa w butelkach Karwińskie, Żywiecki Porter, Strassmańskie cesarskie i Export z robotniczego browaru w Radwanicach, c. k. Tytoniu specjalnego, znaczków pocztowych i kart do grania.

Przy zamówieniu towarów proszę się posłużyć telefonem Nr. 62.

Magazyn mód i strojów damskich

Marya Mertowa, Orłowa.

Wszelkie materye na kostiumy damskie, balowe, wieczorowe w najnowszych kolorach. Diagonale czarne i kolorowe, jedwabie i aksamity, perkalę i satyny, szale, pledy, chustki zimowe i letnie kocyki do nakrywania łóżek. Płótna czysto lniane, szirtingi, szyfony, dymy. **Bieliznę męską, damską i dziecienną.** Fartuszki, ręczniki, chustki do nosa. Bielizna stołowa i wyprawy ślubne.

Wielki skład bielizny kolorowej dla robotników.

Cena o 30 % taniej niż wszędzie.

Bogato zaopatrzony skład żelaza, obrazów, luster, szkła, porcelany, trumien jako też wózków i zabawek dzieciennych.

Skład hurtowny rowerów, gramofonów i płyt.

Henryk Hutterer

w Orłowej, Rynek.

Telefon 55.

Także na raty. Przy dalszej sprzedaży wysoki rabat.

CUKIERNIA

Fryderyka Sigmunda, Orłowa

poleca swoje znakomite wyroby cukrowe jakoto: herbatniki, sucharki, torty, ciastka francuskie z kremem, babki, ciastka czekoladowe i inne. Co dzień świeże biszkopty dla dzieci.

Lato! Kawa mrożona i smaczne lody.

Na żądanie z odstawą do domu. Przyjmuje zamówienia do bufetów na wycieczki, na uroczystości weselne i bankiety.

Obsługa schludna i szybka.

Pokostnik i lakiernik

Hermann Edelstein

w Orłowej w domu p. Nowaka l. 311 wykonuje wszelkie prace w zakresie malarstwa pokostnego wchodzące, jak: napisy i szyldy wszelkiego rodzaju na płótnie, drzewie i metalu, lakierowanie i odnawianie portali do wystaw sklepowych, drzwi, okien i fasad przy budynkach. Poleca się Szan. Zarządom szkół do nacierania tablic, ławek i szaf po cenach umiarkowanych.

ZBIORY
S. ZAHRADNIKA

Emil Bystroń

rzeźnik i wędliniarz w Orłowej, w domu robotniczym, poleca zawsze świeże mięso, kielbasy, salcesony, kielbaski własnego wyrobu. Obsługa solidna. •

Księgarnia i składy papieru

Józefa Nowaka, w Orłowej i Dąbrowie

poleca również swój własny wyrób wszelkich towarów papierowych, przyjmuje oprawy książek, obrazów, pudełek i t. p. .

Destarcza najszybciej i po najniższych cenach wszelkie prace drukarskie i pieczętki kauczukowe.

Barwa do podłóg szybko schnąca, sucha i tarta w różnych kolorach, lakiery, pokosty, proszek do bronzowania i złocenia, szczotki do bielenia, froterowania podłóg, pędzle i wszelkie tego rodzaju towary i przybory dla Panów malarzy i pokostników są tanio do nabycia w firmie **Józef Marek w Orłowej**, droguerya i skład materiałów malarskich.

Wielka parowa palarnia kawy. Telefon Nr. 65.

Znana od lat

pracownia obuwia pod firmą **Karol Möhwald, Orłowa**, poleca się P. Publiczności w miejscu i okolicy. Wykonuje wszelkie zamówienia podług najnowszych fasonów mocno i trwale i jest w stanie zadowolić wszelkie wymagania Szanownych odbiorców.

Dla Pp. Studentów pewien rabat.

Ważne dla wszystkich

Pierwsza pracownia tapicerska w Orłowej pod firmą **Wilhelm Better**, w domu robotniczym, przyjmuje wszelkie prace w zakresie tapicerstwa wchodzące, wykonanie solidne i gustowne.

Ma również na składzie kompletne urządzenia pokoi, poczynawszy od najskromniejszych do najwykwintniejszych. Posiada wielki wybór łóżek żelaznych, wózków dzieciennych, zwierciadeł toaletowych, umywalni, wieszadeł, karniszy i t. d.

Wielki skład dywanów i chodników. Obsługa staranna. Ceny umiarkowane. Spłata także na dogodne raty.

Książnica Cieszyńska

CZ II 333/

1911/1912